

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): náta
Arrieta: likór, ßits
Bakio: náta, pikór
Bermeo: natá
Berriz: téla, ßits
Bolibar: esné-téla, gun
Busturia: kipúre
Dima: mantéka (?), ßits (?), téla
Elantxobe: kipúra
Elorrio: náta
Errigoiti: bikóřa, mijttí, natá
Etxebarrri: téla, náta
Etxebarrria: esné-yun, gúne, **esné-téla*
Gamiz-Fika: bits
Getxo: náte
Gizaburuaga: esné-téla, esné-ywen
Ibarruri (Muxika): náta
Kortezubi: kipúra
Larrabetzu: esné-ßits, **esné-téla*
Laukiz: náta
Leioa: téla
Lekeitio: esnea-sál, náta, **esné-téla*
Lemoa: téla, mantéka
Lemoiz: natá
Mañaria: téla
Mendata: téla
Mungia: bi^{ts}, **téla*
Ondarroa: náta, **esné-yuen*
Orozko: **esné-téla*, **náta*
Otxandio: téla
Sondika: telá, náta
Zaratamo: náta, **esné-téla* (?), **esnatelíe* (mark.)
Zeanuri: téla
Zeberio: náta, ásal, **esné-téla*
Zollo (Arrankudiaga): náta, téla
Zornotza: esné-téla

Araba

Aramaio: náta, téla

Gipuzkoa

Aia: yájn
Amezketá: esné-mamí, esné-n^{tá}
Andoain: esné-yájn
Araotz (Oñati): téla

Arrasate: náta, téla
Arroa (Zestoa): nát, náta, esné-yájn
Asteasu: esné-yájn
Ataun: yájn, **yájn-telá*
Azkoitia: téla
Azpeitia: telá, yájn
Beasain: esné-y^{en}
Beizama: esné-yájn, natá, esné-mamí
Bergara: esné-yóen, **esné-yájn*, **esné-telá*
Deba: náta, esné-yájn
Donostia: esné-yájn, **esné-téla*
Eibar: téla, gúen
Elduain: esné-yájn, natá
Elgoibar: esné-gúen
Errezil: esné-mamí, esné-telá, esné-natá, **esné-yájn*
Ezkio-Itsaso: téla, **yájn*
Getaria: esné-yájn, natá, telá
Hernani: yájn
Hondarribia: gájn, gojéjn
Ikaztegieta: esné-yájn, **esné-telá*, **esné-mamí*
Lasarte-Oria: telá, esné-yájn
Legazpi: esné-yájn, ápař
Leintz Gatzaga: esné-ßits, **téla*
Mendaro: natá, esné-telá, esné-yuén
Oiartzun: yájn
Oñati: téla
Orexa: esné-yájnⁿ
Orio: esné-yájn
Pasaia: gájn, natá
Tolosa: esné-yájnⁿ
Urretxu: téla, ápař, **esné-yájn*
Zegama: esné-yájn

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Abaurrea Alta: yéjna, esné-yéjna (mark.)
Alkotz: gájn (mark.)
Aniz: gájn
Arbizu: géjn, náta, génekwá (mark.), téla
Berute: mamé, **yájné*, **ésné-yájn*, **telá*
Donamaria: gájn^a
Dorrao / Torrano: apář, náta
Erratzu: yájn^e
Etxalar: yájn
Etxaleku: esné-yájn^e (mark.), apářa (mark.)
Etxarri (Larraun): esné-yájn, natá
Eugi: esné-yájn, yájn (mark.)

Ezkurra: gájn
Gaintza: mamí
Goizueta: yájn
Igoa: gájn, **telá*
Jaurrieta: náta
Leitza: esné-yájn
Lekaroz: gájn
Luzaide / Valcarlos: gájn
Mezkiritz: esné-yájn, gájn (mark.)
Oderitz: natá, **gájn*, **ésnitelá*
Suarbe: yájn, téla
Sunbilla: yájn
Urdiain: gájn, teliá (mark.), nátiá (mark.)
Zilbeti: esné-yájn (mark.)
Zugarramurdi: esné-yájn

Lapurdi

Ahetze: esné-yájn, téla
Arrangoitze: kréma, **esné-yájn*
Azkaine: esné-yájn (mark.)
Bardoze: esné-yájn (mark.)
Beskoitze: kRéma, esné-yájn, **ésné-téla*
Donibane Lohizune: kRemá, gájn, **telá*
Hazparne: téla, **ésné-yájn*
Hendaia: gájn
Itsasu: téla, ájal, **yájn*
Makea: esné-yájn, **téla*
Mugerre: krema, esné-yájn
Sara: esné-yájn
Senpere: esné-yájn (mark.)
Urketa: kréma
Uztaritze: esné-yájn

Nafarroa Beherea

Aldude: esné-yájn
Arboti: kréma, esné-yájn
Armendaritze: gájn
Arnegi: esné-gájn
Arrueta: esné-yisená (mark.), kréma, **esné-yájn* (mark.)
Baigorri: gájn
Bastida: kréma, téla
Behorlegi: gájn
Bidarrai: esné-yájn
Ezterenzubi: esné-yájn
Gamarte: esné-gájn
Garrúze: téla
Irisarri: esné-yájn, **téla*, **esné-téla*

Izturitze: esné-yéjn, téla
Jutsi: esné-yájn
Landibarre: gájn, kréma
Larzabale: esné-yájn (mark.), gájn
Uharte Garazi: gájn, esné-yájn, gájn (mark.), **esné-telá*

Zuberoa

Altzai: gájn
Altzürükü: gájn, esné-yájn (mark.), kréma
Barkoxe: gájn (mark.), esné-yájn
Domintxaine: gájn, kréma, esné-yájn, **téla*
Eskiula: krém, kréma, esné-yájn
Larraine: esné-yájn
Montori: gájn, esné-yájn (mark.)
Pagola: gájn
Santa Grazi: gájn, esné-gájn
Sohüta: gájn, esné-yájn (mark.)
Urdiñarbe: esné-yájn
Ürrüstoi: gájn, esné-yájn

Mapan sartzen ez diren erantzunak:

Arbizu (N): téla
Beizama (G): esné-mamí
Bergara (G): **esné-telá*
Berute (N): **telá*
Dima (B): téla
Errezil (G): esné-natá
Errigoiti (B): natá
Getaria (G): telá
Ikaztegieta (G): **esné-mamí*
Mendaro (G): esné-yuén
Oderitz (N): **ésnitelá*
Orozko (B): **náta*
Urdiain (N): nátiá (mark.)

1935. Mapa: nata / crème / cream

GALDERA: 49050 ALEA: II, 539

	(esne)gain
	(esne)gein
	(esne)guen
	(esne)tela
	(esne)nata
	(esne)asal
	(esne)mami
	(esne)bitz
	krema
	apar
	kipurra
	bikorr(a)
	likor
	esnegizen
	manteka
	bestelakoak

- Esnearen gainean sortu ohi den geruza mamitsuaren izena galdetu da.

- Zenbait herritan jasotako erantzunak 49030 'espuma (de la leche) / mousse' galderan ere jaso dira. Larrabetzun, esaterako, "ésnébitz" bildu da bietan; Dorraon, "apár".

- Herri batzuetan zauriak sendatzeko erabiltzen zen. Orexan: *Erira sendatzeko... orek manteka eukitze u, ba.* [Ezpain pitzatuak sendatzeko:] *esnegañaakiñ iurtzitze gendun.* Urdiñarben: *Esnegañ behar zela ezai, haek ezitzen diela erdioa.*

- **Bestelakoak:** gune (Etxebarria), miñtti (Errigoiti).

Zaratamo: *Egosi bakoari iten yako esnatelie, da egosieri iten yako ya natie.*

Mungia: *"Teléa in yako" igual nósenos esáten da, "esnari teléa in yako".*

Mendata: *Mantekillie eitteko [erabiltzen zen].*

Ikaztegieta: *Aurrena eosi ta seitun aparra ateatzen da ta ue oztutzen juten dan garaien formatzen da esnegañe.*

Donibane Lohizune: *"Tela" esne egosiari iten tzaion mee ura, ta gañekoa o "krema", esne gordiñari iten tzaion lodi oi.*

Makea: *Guk "tela" erraten dugu esnia egosia yalítzen baita... Freskoandako "esnegaina" eta "telá" esne egosian gainian yiten den ua.*

Uharte Garazi: *Esnia egosia delaik eta téla iten baitzako, 'la peau' frantsesez, bena ordian esne egosiari "esnegaina"; egosi gabea, 'la crème'.*

Arboti: *Esnia phausian egoiten delaik, krema biltzen tzü... Iten züzün hanixko gauza: gató, bixkotxa eta esnegain hua bürra, biltzen eta gio iten, bürra bildü artio, gio gaxura yalgützen zakozü.*